

دستور العمل اجرایی طرح تسهیلگران

■ مقدمه

زنان تسهیلگر توسعه روستایی به عنوان رابط بین مردم و کارگزاران دولتی، در زمینه سازی برای توسعه فعالیت های زنان روستایی و عشایری در بخش کشاورزی نقش مهمی بر عهده دارند تا جایی که استان ها کمبود کارشناس های شهرستانی را با وجود تسهیلگران تا حدودی جبران می کنند. وجود تسهیلگر در روستا به عنوان نماینده زنان روستایی که بستر لازم را برای اجرای سایر پروژه ها فراهم می کند ضروری است.

■ هدف کلی طرح

توانمندی و تقویت روحیه مشارکت پذیری زنان روستایی و عشایری به منظور ارتقا و بهبود وضعیت معیشت آنان و واگذاری اداره امور زندگی به خودشان

■ مراحل اجرای طرح

- زمینه یابی

(شناسایی روستاهایی که مشارکت افراد در حد قابل قبول است و زنان روستایی و عشایری از مشارکت پذیری بالایی برخوردارند. ، ...)

- زمینه سازی

* جلسه با شورا و معتمدین محلی (این جلسه بسیار ضروری می باشد)

(بیان اهداف و ضرورت طرح و درخواست همکاری و حمایت از آن ها)

* جلسه با زنان روستایی و عشایری

(تبیین طرح از سوی کارشناسان امور زنان به منظور توجیه زنان روستایی)

- انتخاب تسهیلگر

در زیر نمونه ای از نحوه شروع جلسه و سؤالات خاص انتخاب تسهیل گران آمده است که استان با توجه به تجارب و شرایط خود می تواند سؤالات فوق را تعدیل نماید.

۱. بیان مقدمه کوتاه و هدف از برگزاری جلسه

۲. معرفی خودمان که از کجا آمده ایم و از کدام اداره هستیم.

۳. روستای شما چقدر جمعیت دارد؟

۴. شما زنان این روستا چه کارهایی انجام می دهید؟

۵. آیا در چند سال اخیر دوره های آموزشی داشتید؟ اگر داشتید این دوره ها شامل چه چیزهایی بوده است؟

۶. چه فعالیت های گروهی یا دسته جمعی را شما زنان در روستا انجام داده اید؟ (مشارکت)

۷. چه کسی بیشترین نقش را در این فعالیت داشته است؟

۸. چگونه شما می توانید با هم همکاری بیشتری داشته باشید و برای بهبود وضعیت خود و روستاییان کارهای زیادتری انجام دهید؟
۹. فکر می کنید حضور یک نماینده (تسهیل گر) از بین خودتان باعث مشارکت بیشتر بین شما زنان روستایی خواهد شد؟

در صورتیکه جواب سؤال بالا مثبت است، بپرسید:

۱۰. به نظر شما این نماینده (تسهیل گر) چه ویژگی و خصوصیتی باید داشته باشد؟ روی این سؤال تأکید شود تا زنان روستایی ویژگی ها را با دقت بیان کنند.
۱۱. حالا فکر می کنید از بین خودتان چه کسانی این ویژگی ها را دارند؟ این افراد می توانند کاندیدا شوند. در ضمن هر فرد می تواند خودش، خودش را کاندیدا نماید.
۱۲. داوطلبان خود را به زنان روستایی مجدداً معرفی کنند و اسم خود را روی تابلو بنویسند.
۱۳. انتخابات با رأی گیری به صورت مکتوب انجام شود.
۱۴. بر اساس نتایج رأی گیری، دو نفر تسهیلگر (یک نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی البدل) انتخاب شود.

نکاتی که لازم است در جریان طرح رعایت شود:

- در جلسه انتخاب تسهیلگر ویژگی هایی که باید تسهیلگر داشته باشد مانند داشتن روابط عمومی قوی، روحیه همکاری، سواد، سن، علاقه به فعالیت، رضایت خانواده و سایر ویژگی ها مورد تأکید قرار گیرد.
- سن تسهیلگر بین ۵۰-۱۸ سال باشد.
- در جلسه انتخاب تسهیلگر تأکید گردد که تسهیلگر جهت کارهایی که انجام می دهد دستمزدی دریافت نمی کند و در صورت امکان مطلوبست از سوی مردم روستا مورد حمایت قرار گیرد.
- مدت زمان فعالیت هر تسهیلگر، حداکثر ۵ سال می باشد. (پس از پنج سال انتخابات مجدد صورت پذیرد)
- هر روستا به ۲ تسهیلگر (اصلی و علی البدل) نیاز دارد.

▪ نقش تسهیلگر

- تسهیل روند اجرای پروژه های مرتبط با زنان

- تشویق و ترغیب زنان روستایی و عشایری به مسئولیت پذیری در اجرای طرح ها
- توجیه زنان روستایی و عشایری در خصوص پروژه ها
- پیشرو یا هماهنگ کننده در اجرای پروژه ها
- هماهنگی در اجرای کارهای گروهی
- جلب مشارکت افراد و اعتماد سازی

▪ فعالیت ها

- فعالیت هایی که توسط تسهیلگر در روستا قابل انجام است به شرح زیر می باشد:
- مسئله یابی، نیازسنجی، ارائه راه حل و اقدام جهت حل مسئله با مشارکت سایر زنان
- شناخت کلی نسبت به وضعیت روستا
- ارتباط با سایر ارگانها
- برگزاری جلسات با زنان روستایی در خصوص شناسایی پتانسیل های کاری و نحوه استفاده از آن برای راه اندازی کسب و کارهایی برای زنان با مشارکت آن ها
- ارتباط با تسهیلگران روستاهای همجوار به منظور تبادل تجربیات
- برگزاری جلسات منظم و مستمر با زنان روستایی به ویژه افراد با تجربه و سالمند جهت بهره گیری از دانش بومی
- بررسی و تلفیق دانش بومی و دانش روز با کمک کارشناسان
- احداث مزارع نمایشی پس از گذراندن آموزش های تخصصی
- جذب منابع مالی از سازمان های موثر در روستاها و جوامع محلی جهت اجرای پروژه ها
- آموزش زنان روستایی (با توجه به آموزش هایی که گذرانده است).

▪ آموزش

آموزش تسهیلگران در قالب موارد زیر انجام شود:

• آموزش های تسهیلگری

- مفهوم مشارکت و انواع آن
- توسعه روستایی – توسعه پایدار
- جامعه شناسی زنان روستایی
- تعریف تسهیلگری و تسهیلگر

- ویژگی های تسهیلگر
- نقش تسهیلگر
- نیاز سنجی به شیوه مشارکتی
- روش حل مسئله به شیوه مشارکتی
- آموزش های کارآفرینی
 - کارآفرینی و خلاقیت
 - بازاریابی و بازار رسانی
 - زنجیره عرضه و زنجیره ارزش
 - طرح کسب و کار
- آموزش های تشکیل صندوق های اعتبارات خرد
 - آشنایی با شکل ، ضرورت ایجاد و سازماندهی آن (مفاهیم و تعاریف)
 - آشنایی با روش های ایجاد و ساماندهی شکل های محلی
 - معرفی و فرآیند ایجاد شکل های مختلف محلی موفق (تعاونی ، صندوق اعتبارات خرد و ...)
 - اعتبارات خرد، تأمین مالی خرد (تعاریف و مفاهیم)
 - چگونگی و مراحل تشکیل صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی
- آموزش های مهارتی کشاورزی

این آموزش ها با تاکید بر تولید محصول سالم در چارچوب برنامه ها و سیاست های معاونت در سال ۱۳۹۴ بر اساس شرایط اقلیمی و الگوی کاشت هر منطقه تعیین می شود.
- **حمایت**
 - زمینه سازی جهت دسترسی تسهیلمان به ابزار و وسایل کار و نهاده های کشاورزی
 - فراهم آوردن زمینه های لازم جهت بیمه حوادث و کارت شناسایی تسهیلمان
 - ایجاد شرایط لازم جهت شرکت تسهیلمان در بازدیدهای استانی و خارج از استان به منظور تبادل نظر بین تسهیلمان
 - فراهم آوردن زمینه های لازم جهت ایجاد مزارع الگویی و ترویجی کشاورزی توسط تسهیلمان
- **نظارت طرح**

طرح بر اساس چک لیست ها نظارت شود.